

**UCHWAŁA NR 465/LXVI/23
RADY GMINY NOWA RUDA**

z dnia 30 listopada 2023 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Ruda na lata 2024-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r. poz. 40), w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022r. poz. 447, z późn. zm.) **Rada Gminy Nowa Ruda uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Ruda na lata 2024-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójt Gminy Nowa Ruda.

§ 3. Uchwała obowiązuje z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Bożena Sołek-Muzyka

Załącznik do uchwały nr 465/LXVI/23

Rady Gminy Nowa Ruda

z dnia 30 listopada 2023 roku

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE NOWA RUDA
NA LATA 2024-2026**

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie.....	3
II. Podstawy prawne programu.....	4
III. Diagnoza środowiskowa.....	5
IV. Organizacja wspierania rodziny.....	13
V. Adresaci programu.....	15
VI. Cel główny i cele szczegółowe.....	16
VII. Realizacja i sposób finansowania programu.....	16
VIII. Monitoring programu.....	19
IX. Podsumowanie.....	20

I. WPROWADZENIE

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Ruda na lata 2024-2026 powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program ten jest strategicznym dokumentem Gminy Nowa Ruda opracowanym w celu realizowania przez wspólnotę samorządową konstytucyjnej zasady udzielania szczególnej pomocy rodzinie i dziecku.

Rodzina jest pierwszym i fundamentalnym środowiskiem życia dziecka. Mówi się o niej, jako o podstawowej komórce społecznej, w której odbywa się wychowanie oraz opieka nad dzieckiem. Dopóki realizacja funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców przebiega prawidłowo, zapewniając tym samym dziecku ochronę praw i wszechstronny rozwój, wówczas rodzina jest najwłaściwszym miejscem harmonijnego wzrostu młodego człowieka.

Jednym z najważniejszych celów rodziny winna być dbałość, aby warunki socjalno- bytowe i atmosfera wychowawcza, w jakich przebywa dziecko były jak najlepsze. Rola rodziny nie kończy się jednak na tym etapie, ani wówczas gdy dziecko wchodzi w dorosłość i bierze odpowiedzialność za swoje życie. Środowisko rodzinne nieustannie otacza człowieka i jest ono najważniejszym miejscem jego życia i rozwoju. Żadna inna forma nie jest w stanie go zastąpić.

Rodzina ma do spełnienia określone funkcje względem swoich członków, w tym dzieci, oraz społeczeństwa. „Funkcje rodziny to tyle, co wyspecjalizowane oraz permanentne działania i współdziałania członków rodziny, wynikające z bardziej lub mniej uświadomionych sobie przez nich zadań, podejmowanych w ramach wyznaczonych przez obowiązujące normy i wzory, a prowadzące do określonych efektów głównych i pobocznych” (za: Z. Tyszka)

Zdarza się jednak, że w rodzinie występują różne sytuacje wskazujące na niewłaściwe zachowania i postawy rodzicielskie, oraz pewne elementy ukazujące niestosowność różnych sytuacji życia rodzinnego. Jeżeli jednak w życiu codziennym rodziny, sytuacje o zabarwieniu negatywnym nasilają się, a towarzyszyć temu będzie brak więzi emocjonalnych, to wówczas można stwierdzić, że rodzina nie spełnia należycie powierzonych jej funkcji staje się wtedy *rodziną dysfunkcyjną*, w której występuje brak lub poważny niedostatek w zaspokajaniu potrzeb biologicznych, rozwojowych i uczuciowych, później następuje dezorganizacja całego środowiska wychowawczego, społecznego, a także emocjonalnego i strukturalnego. Rodzina dysfunkcyjna nie wywiązuje się w pełni z obowiązków wobec własnych dzieci, zaniedbując realizację funkcji, lub też stwarza zagrożenie występowania tego stanu. Nierzadko problemy występujące w rodzinie dysfunkcyjnej są bardzo złożone, a ich wielkość powoduje trudności w wypełnianiu

podstawowych funkcji rodziny. W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia konieczne jest podjęcie działań interdyscyplinarnych, tj.:

1. Diagnoza sytuacji rodziny i najbliższego środowiska
2. Analiza przyczyn pojawiających się kryzysów
3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziców
4. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej
5. Dążenie do integracji i reintegracji rodziny.

Odpowiednio zaprojektowane instytucjonalne formy wsparcia powinny mieć charakter pomocniczy, tj. uwzględniać zasoby własne rodziny, odbywać się przy jej aktywnym udziale, oraz za jej zgodą. Powyższe oddziaływania pozwolą rodzinom odzyskać poczucie własnej sprawczości i powrócić do prawidłowego wykonywania zadań i funkcji.

Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym trudności, oraz sytuacje kryzysowe powinny świadczyć lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Ich działania powinny opierać się na zasadach wzajemnej współpracy, oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Realizacja programu będzie odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, przy wykorzystaniu jej zasobów własnych, oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, (Dz.U.2023r. poz. 1426 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, (Dz.U.2021r. poz.1249 ze zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, (tj. Dz. U. z 2023r. poz. 901 ze zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U.2023r. poz.2151)
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Nowa Ruda na lata 2021r-2025r

- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023r. poz.571)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r. poz. 1939 ze zm.)
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023r.poz.1923)

III. DIAGNOZA ŚRODOWISKOWA

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej swoją działalnością obejmuje 10739 mieszkańców zamieszkałych w 16 wsiach a 17 sołectwach. Realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych gminie oraz zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Tabela 1.

WYKAZ

Liczby mieszkańców poszczególnych miejscowości z terenu Gminy Nowa Ruda wg stanu na dzień 12.10.2023r.

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców
1.	BARTNICA	170
2.	BIEGANÓW	24
3.	BOŻKÓW	1454
4.	CZERWIŃCZYCE	429
5.	DWORKI	59
6.	DZIKOWIEC	817
7.	JUGÓW	2590

8.	KRAJANÓW	90
9.	LUDWIKOWICE KŁODZKIE	1915
10.	NOWA WIEŚ KŁODZKA	197
11.	PRZYGÓRZE	636
12.	SOKOLEC	185
13.	SOKOLICA	61
14.	ŚWIERKI	486
15.	WŁODOWICE	647
16.	WOLIBÓRZ	979
	RAZEM:	10739

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych referatu Organizacyjnego spraw obywatelskich i zarządzania kryzysowego Gminy Nowa Ruda z dnia 12.10.2023r.

Tabela Nr 2

Powody przyznawania pomocy za I-VI 2023r.

Lp.	POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
1.	UBÓSTWO	92	172

2.	SIEROCTWO	0	0
3.	BEZDOMNOŚĆ	2	2
4.	POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	2	15
5.	W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIETNOŚCI	1	10
6.	BEZROBOCIE	70	158
7.	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	59	84
8.	DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	70	104
9.	BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO	24	87
10.	W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	19	55
11.	RODZINY WIELODZIETNE	6	37
12.	PRZEMOC W RODZINIE	1	1
13.	POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0
14.	ALKOHOLIZM	11	20
15.	NARKOMANIA	0	0
16.	TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	3	3
17.	TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY (art.7 pkt 11)	0	0
18.	ZDARZENIE LOSOWE	0	0
19.	SYTUACJA KRYZYSOWA	1	1
20.	KŁĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-03 za I-VI 2023r

Powyższe dane wskazują, że ubóstwo jest czynnikami dominującymi w strukturze udzielania pomocy, kolejnymi przeważającymi powodami jest bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych.

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kłodzku na dzień 30.09.2023r. wynika, że wskaźnik bezrobocia na terenie Gminy Nowa Ruda to 414 osoby w tym 213 kobiet. W tym z prawem do zasiłku ogółem jest 74 osoby w tym 36 kobiet.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oferuje mieszkańcom naszej Gminy możliwość skorzystania z „Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny” upoważniających każdego członka rodziny wielodzietnej do szeregu zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość z korzystania z katalogu ofert handlowych, kulturalnych i rekreacyjnych.

LICZBA RODZIN WIELODZIETNYCH POSIADAJĄCYCH KARTY I LICZBA DZIECI W TYCH RODZINACH

Stan na 17.10.2023r.

Liczba rodzin posiadających przynajmniej jedną zamówioną Kartę	410
Liczba rodzin z 3 dziećmi, posiadających przynajmniej jedną zamówioną Kartę	296
Liczba rodzin z 4 dziećmi, posiadających przynajmniej jedną zamówioną Kartę	73
Liczba rodzin z 5 dziećmi, posiadających przynajmniej jedną zamówioną Kartę	24
Liczba rodzin z 6 dziećmi, posiadających przynajmniej jedną zamówioną Kartę	5
Liczba rodzin z 7+ dziećmi, posiadających przynajmniej jedną zamówioną Kartę	5
Liczba rodzin ze złożonym zamówieniem na Kartę dla rodziców, którzy kiedykolwiek mieli co najmniej 3 dzieci, ale obecnie nie spełniających warunku art.4 ust. 2b	273
Liczba rodzin posiadających przynajmniej jedną aktywną Kartę na dzień wykonania raportu	403
Liczba osób, którym przyznano Kartę	1145
Liczba rodziców / małżonków którym przyznano Kartę	705
Liczba dzieci, którym przyznano Kartę	440

Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w naszej Gminie powołano instytucję asystenta rodziny. Zarządzeniem Kierownika GOPS nr 2/2020 z dnia 25.02.2020 r. wprowadzono „Procedury współpracy, podejmowanych działań, postępowania pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny w przypadku rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych oraz nadzoru i kontroli”. Załącznik do ww. Zarządzenia określa również dokumentację prowadzoną przez asystenta rodziny.

Praca asystenta rodziny to głównie praca w terenie, której podstawą są bezpośrednie spotkania z rodziną. Pomocą objęte są osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, wśród nich są osoby zmarginalizowane, niepełnosprawne, samotne, bezrobotne, rodziny borykające się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodzice niewydolni wychowawczo często z ograniczoną władzą rodzicielską i znajdujący się pod nadzorem kuratora.

Każda osoba pracująca jako asystent rodziny musi wiedzieć, że najważniejsze jest dobro dziecka. Pracę asystenta można podzielić na dwa etapy. Pierwszy etap polega na zdobyciu zaufania danej rodziny. Zaufanie jest rzeczą najważniejszą i jak wiadomo nie można pozyskać go podczas pierwszej wizyty. W momencie zdobycia zaufania, następuje kolejny etap, czyli przejście do rozwiązywania konkretnych problemów takich, jak: problemy opiekuńczo - wychowawcze z dziećmi, bezrobocie czy niegospodarność polegająca na nieumiejętności wydawania pieniędzy. Celem asystenta rodziny jest przede wszystkim mobilizacja, wsparcie rodzin oraz towarzyszenie podczas rozwiązywania problemów. Oprócz tego, rodziny mogą liczyć na wsparcie emocjonalne i psychiczne. Asystent dąży do tego, aby wzbudzić w podopiecznych wiarę w swoje możliwości, dzięki której uwierzą w możliwość zmiany swojej sytuacji życiowej oraz by dostrzegli, że może być lepiej, ale musi zacząć działać.

Obszary pracy asystenta rodziny:

- a. pomoc w rozwiązywaniu podstawowych problemów socjalnych,
- b. pomoc w rozwiązywaniu problemów psychologicznych w rodzinie,
- c. pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- d. wspieranie aktywności społecznej,
- e. motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- f. pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej.

Asystent rodzinny pracuje z całą rodziną, ponieważ ich problemy są zwykle ściśle powiązane. Każda rodzina jest inna i potrzebuje innego postępowania. Zwykle jednak asystent zaczyna od pomocy w rozwiązaniu najpilniejszych problemów socjalnych, które często przygniatają rodzinę i uniemożliwiają jakiegokolwiek perspektywiczne działanie. W tym etapie pomocy asystent nie stawia żadnych szczególnych warunków dbając tylko by wspólnie rozwiązywać problemy i rodziny nie wyręczać. Unika też arbitralności, oceniania i pouczania, stara się zrozumieć ich sytuację „od ich strony”. Gdy doraźne problemy rodziny zostaną rozwiązane, gdy asystent uzyska dobry kontakt i zaufanie podopiecznych możliwe jest określenie dalszych ich potrzeb i perspektyw oraz zawarcie partnerskiego kontraktu na temat ich realizacji. Po uporaniu się z bieżącymi potrzebami socjalnymi często na pierwszy plan wychodzą problemy osobiste i konflikty rodzinne. Bez ich satysfakcjonującego rozwiązania trudno wyeliminować uzależnienia, przemoc czy zaniedbywanie dzieci, nie mówiąc już o stałej pracy czy uzupełnianiu wykształcenia. Asystent podejmuje więc pomoc w zrozumieniu i rozwiązaniu problemów psychologicznych rodziny.

W 2021 roku bezpośrednim wsparciem asystenta rodziny zostało objęte 14 rodzin (26 osób dorosłych i 27 dzieci) oraz 17 dzieci przebywających w pieczy zastępczej z terenu gminy Nowa Ruda, z którymi pracował jeden asystentem w bezpośredniej pracy. Do tut. Ośrodka kierowane były w 2021 roku

prośby o przydzielenie asystenta rodziny: na wniosek pracownika socjalnego na wniosek sądu i szkoły

Asystent rodziny zostaje przyznany rodzinie po wcześniejszym przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i zatwierdzeniem przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie bądź zgodnie z postanowieniem sądu.

Przeciętny miesięczny czas pracy asystenta rodziny z rodziną wynosi 10 godzin (liczba godzin przepracowanych na rzecz każdej rodziny podzielona przez ilość rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny).

Cele główne i szczegółowe pracy z rodziną:

W rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny założono następujące cele:

- Zapewnienie dzieciom stałej opieki lekarskiej oraz bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego oraz odbudowa więzi w rodzinie.
- Zapewnienie dzieciom stałej opieki lekarskiej oraz bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, radzenia sobie z trudnościami dnia codziennego.
- Motywowanie rodziny do podejmowania działań w celu polepszenia swojej sytuacji życiowej i rodzinnej.

Tworzenie i rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta (również w odniesieniu do burmistrza i prezydenta miasta). Zezwolenie na prowadzenie placówki wsparcia dziennego wydaje się na czas nieokreślony

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami

lecznymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest nieodpłatny. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
- 2) specjalistycznej;
- 3) pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Pieczą zastępczą:

Obowiązek współudziału gmin we wskazanych kosztach wynika z art. 191 ust. 8 i 9 ustawy z 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z nim gmina płaci za dzieci zamieszkałe w niej zarówno wtedy, gdy są one przez sąd umieszczane w rodzinie zastępczej, jak i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Co więcej, przepisy przewidują, że ma ona współfinansować nie tylko świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci, ale też wynagrodzenia zawodowych rodziców zastępczych oraz pomoc dla osób usamodzielniających się.

Ponadto wysokość kosztów ponoszonych przez gminę jest uzależniona od długości okresu w którym dziecko przebywa pod pieczęą zastępczą. W pierwszym roku jest to 10 proc., w drugim 30 proc., a w trzecim i kolejnym 50 proc. kosztów.

Gmina współfinansuje koszty pobytu dziecka w pieczy zastępczej zgodnie z art. 191 ust. 8 i 9 ustawy z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. w

- pieczy zastępczej przebywało 40 dzieci, za które Gmina Nowa Ruda ponosi odpłatność.

W 2021 r. Gmina Nowa Ruda poniosła **403.788,63** zł za dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo- wychowawczych 15 oraz spokrewnionych, niespokrewnionych i zawodowych rodzinach zastępczych 25 dzieci.

Wszystkie dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej postanowieniem Sądu Rejonowego w Kłodzku. Nie było przypadków odbierania dzieci przez pracowników socjalnych w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia.

IV. ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY

Pomoc rodzinom przezywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizację pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa dokonuje podziału kompetencji, zadań i działań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. Podział ten przedstawia poniższa tabela:

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
Profilaktyka wspieranie rodziny	Pieczą zastępczą Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków i Adopcja	Pieczą zastępczą Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków i Adopcja
Asystent rodziny Placówki wsparcia dziennego, Rodziny wspierające inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny	Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, Placówki opiekuńczo- wychowawcze, Usamodzielnienie, Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej),	Ośrodek adopcyjny , Regionalna placówka opiekuńczo- terapeutyczna , Interwencyjny ośrodek preadopcyjny

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 - 2026 jest utworzenie spójnego, scentralizowanego systemu wsparcia dzieci oraz wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie jako podstawowej komórce społecznej, przede wszystkim w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

W myśl Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09 czerwca 2011 r. art.176, zadania gminy w tym zakresie to min.:

1. Opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną, przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez:
 - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.
4. Definiowanie i gwarantowanie dzieciom podstawowych potrzeb socjalno-bytowych.

Kierunki działań:

- organizowanie z zasobów GOPS optymalnej pomocy rodzinom w szczególności materialnej, rzeczowej, usługowej,
 - szukanie nowych źródeł wsparcia dla środowisk, w których podstawowe potrzeby dzieci nie są zabezpieczone,
4. Finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 pomoc rodziny wspierającej ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające,
 5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej,
 6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny;

7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

W sytuacji umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina

właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy

w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w pierwszym roku jego pobytu w pieczy

zastępczej,

- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku jego pobytu w pieczy zastępczej, - 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka,

w trzecim roku jego pobytu w pieczy zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki w następującej wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- 50% w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

V. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami działań ujętych w Programie są rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Nowa Ruda wychowujące dzieci i przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, których same nie mogą pokonać, a także rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i jego powrotu do domu rodzinnego. Odbiorcami programu są również rodziny, w których wychowuje się dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

W szczególności Program jest skierowany do:

- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niezaradnych życiowo,
- rodzin żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych,
- rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą,
- rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostatkiem społecznym.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej dlatego tak ważny jest rozwój zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

VI. CELE PROGRAMU

1. CEL GŁÓWNY:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w szczególności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.

2. CELE SZCZEGÓŁOWE:

- 1) Zapewnienie wsparcia rodzinom biologicznym w właściwym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec swoich dzieci.
- 2) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jak i rodzinie, w której u dziecka zdiagnozowano ciężkie nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
- 3) Umożliwienie powrotu dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
- 4) Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie.
- 5) Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.
- 6) Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin z dziećmi w celu poprawy jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

VII. REALIZACJA I SPOSÓB FINANSOWANIA

Realizatorzy programu

Założenia Programu w gminie Nowa Ruda powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny

przeżywające trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną. Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie realizujący go przy współpracy z:

1. Podmiotami publicznymi:

Urząd Gminy w Nowej Rudzie;
 Placówki oświatowe z terenu Gminy Nowa Ruda;
 Placówki Służby Zdrowia;
 Komenda Policji w Nowej Rudzie;
 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowej Rudzie;
 Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
 Zespół kuratorski (kuratorzy społeczni i zawodowi)
 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku;
 Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku;
 Sąd Rejonowy w Kłodzku.

2. Podmiotami niepublicznymi:

Organizacje pozarządowe;
 Kościoły i związki wyznaniowe z terenu gminy Nowa Ruda;
 Lokalne media

Lp	Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji	Źródło finansowania
1	Zatrudnienie asystenta rodziny zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	2024-2026	GOPS	Liczba zatrudnionych asystentów. Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny	Środki własne, Środki zewnętrzne
2	Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o	2024-2026	GOPS	Przyczyny udzielania pomocy. Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych.	Środki własne, Środki zewnętrzne

	pomoc.				
3	Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.	2024-2026	GOPS, Urząd Gminy, Policja, Kuratorzy	Liczba i rodzaj działań. Liczba osób objętych wsparciem.	Środki własne
4	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	2024-2026	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba założonych Niebieskich Kart. Liczba osób, które ukończyły terapię.	Środki własne, Środki zewnętrzne
5	Objęcie pomocą w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”, wszystkie potrzebujące dzieci	2024-2026	GOPS	Liczba dzieci korzystających z posiłków	Środki własne, Środki zewnętrzne
6	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2024-2026	Placówki oświatowe z terenu Gminy, Placówki Służby Zdrowia, GOPS	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitoringiem	Bez ponoszenia kosztów
7	Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczej -	2024-2026	GOPS, Urząd Gminy	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach. Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie	Środki własne

	wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodkiem preadopcyjnym			pobytu dzieci w placówkach.	
8	Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną.	2024-2026	GOPS, Asystent rodziny	Liczba szkoleń i konferencji	Środki własne, Środki zewnętrzne
9	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2024-2026	GKRPA, PCPR, Kuratorium Oświaty, GOPS	Liczba zorganizowanych form wypoczynku. Ilość uczestników wypoczynku.	Środki własne, Środki zewnętrzne
10	Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016r o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”	2024-2026	GOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Środki własne, Środki zewnętrzne

Źródło finansowania

Finansowanie 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Nowa Ruda, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. MONITORING

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na

określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Monitoring realizacji Programu odbywać się będzie przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu informacji w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucję wiodącą przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Rezultatem monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie w pierwszym kwartale następującego po sobie roku, składane Wójtowi Gminy Nowa Ruda. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art. 179 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

IX. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny opracowany został dla potrzeb lokalnej społeczności i realizowany będzie w latach 2024-2026 na terenie Gminy Nowa Ruda. Zakres wyznaczonych celów i zadań powstał w oparciu o zasoby instytucjonalne, analizę programów z lat poprzednich oraz ocenę niezbędnych danych. GOPS skupia swoje działania na rodzinach zagrożonych wykluczeniem społecznym, niewydolnych wychowawczo, w których rodzice nie wypełniają swoich zadań, a prawidłowy rozwój dzieci jest zagrożony. Doświadczenia pracowników pomocy społecznej wskazują, że środowiska objęte programem borykają się z problemami natury finansowej oraz problemami związanymi z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wyzwaniem dla tut. Ośrodka jest wspomaganie rodzin niewydolnych, w których błędy wychowawcze przekazywane są z pokolenia na pokolenie, a środowisko nie dostarcza przykładów "dobrego rodzicielstwa". Z uwagi na nieustające zmiany zachodzące w środowisku społecznym, niezbędnym jest ciągłe poszukiwanie nowych koncepcji i rozwiązań, jak również powiększanie grona podmiotów współpracujących na rzecz przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania swoich obowiązków. Należy także podkreślić, że celem ostatecznym zawsze będzie zapewnienie prawidłowo funkcjonującego środowiska dla bezpieczeństwa i dobra dziecka. Zmianie

ulegać będą jedynie techniki, metody i koncepcje wykorzystywane do pracy z rodziną.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022r. poz. 447 z późn. zm.) określa zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Do zadań własnych gminy, zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy, należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Ruda na lata 2024-2026 określa cele oraz działania, za pomocą których mają one zostać osiągnięte. Głównym celem Programu, stanowiącego element polityki prorodzinnej gminy, jest tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny poprzez rozwijanie działań profilaktycznych oraz wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Przewodnicząca Rady

Bożena Solek-Muzyka